

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8Ps/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5422200930
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2023:5422200930.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín sudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou v právnej veci navrhovateľa: 1/ F. F., nar. XX.XX.XXXX a 2/ E. F., rod. B., nar. XX.XX.XXXX - obaja trvale bytom A. XXX, zastúpení JUDr. Michalom Murinom, advokát so sídlom Nižná, Nová Doba 497, IČO: 46 808 965, o návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, zastúpeného opatrovníkom F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť T. F., nar. XX.XX.XXXX na právne úkony tak, že n i e j e spôsobilý - disponovať s finančnými prostriedkami v žiadnom rozsahu,
- nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať zmluvy majetkoprávnej povahy, najmä uzatvárať kúpne zmluvy, zmluvy o pôžičke, resp. úvere, darovacie zmluvy, zaväzovať sa k ručeniu,
- rozhodovať o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o svojom umiestnení do zariadenia poskytujúceho zdravotnú starostlivosť,
- konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a samosprávy, vybavovať si akékoľvek úradné záležitosti,
- preberať poštové zásielky a iné úradné písomnosti, preberať dôchodok, resp. iné dávky a peňažné plnenia.

II. Súd u s t a n o v u j e T. F., nar. XX.XX.XXXX za opatrovníka E. F., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, ktorý je oprávnený a povinný za T. F. robiť právne úkony a vybavovať jeho záležitosti v rozsahu, v ktorom je T. F. obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a je povinný vždy k 30.6. a k 31.12. podať súdu správu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom.

III. Štátu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Dňa 28.07.2022 bol na tunajší súd podaný, prostredníctvom právneho zástupcu, návrh navrhovateľov na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. F., nar. XX.XX.XXXX.

2/ Návrh bol odôvodnený tým, že posudzovaná osoba trpí závažným postihnutím, psychiatrická diagnóza - detský autizmus. Angelmanov syndróm - „Happy puppet“ syndróm, mentálna retardácia ťažkého stupňa, detská mozgová obrna a iné pridružené ochorenia. Navrhovatelia uvádzajú, že pre zdravotný stav a stanovené diagnózy, nie je schopný sám sa rozhodovať a uskutočňovať žiadne právne úkony a je odkázaný na pomoc iných. Diagnóza bola posudzovanej osobe stanovená v roku 2004, a teda tento stav je dlhodobý, bez prognózy zlepšenia. Vzhľadom na zdravotný stav posudzovanej osoby je zrejmé, že nie je spôsobilá riadne fungovať v reálnom živote a uskutočňovať úkony s náležitým

uvážením. Prognóza na zlepšenie daného zdravotného stavu sa pri uvedenej diagnóze z hľadiska medicínskej praxe nepredpokladá. Navrhovatelia uvádzajú, že sa budú o posudzovanú osobu starať tak, ako to uskutočňovali doteraz. Posudzovaná osoba je v domácej opatere a nie je umiestnená v žiadnom ústavnom zariadení.

3/ Uznesením sp. zn. 8Ps/7/2022-25 zo dňa 04.08.2022 súd ustanovil T. procesného opatrovníka a to F. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je príbuzným T. F. a s ustanovením za procesného opatrovníka vyjadril súhlas.

4/ Dňa 09.08.2022 oznámil svoj vstup do konania prokurátor okresnej prokuratúry Dolný Kubín.

5/ Dňa 06.10.2022 sa na pojednávaní zúčastnil T. F., nar. XX.XX.XXXX, pričom s menovaným nebolo možné nadviazať verbálny či neverbálny kontakt.

6/ Právny zástupca navrhovateľov na pojednávaní dňa 20.09.2022 zotrval na podanom návrhu a uviedol, že vzhľadom na diagnózy T. F. na úroveň súčasnej medicíny, sa považuje zdravotný stav pacienta v súčasnosti za nevyliciteľný, pričom jeho diagnózy boli určené už v roku 2004, ako je uvedené v pripojených dokladoch a tieto diagnózy sú nezmenené. Nie je predpoklad zlepšenia stavu. Na pojednávaní dňa 31.01.2023 dodal, že navrhovatelia nemajú výhrady voči znaleckému posudku a že tento vlastne konštatuje to, čo uvádzali v návrhu.

7/ Navrhovateľka 2/ na pojednávaní dňa 20.09.2022 uviedla, že syn je odkázaný na stálu starostlivosť, poberá na neho opatrovateľský príspevok. Absolvoval len špeciálnu základnú školu. Nie je samostatný, nedokáže robiť bežné samoobslužné veci. Nie je možná s ním komunikácia. Rozumie mu z neverbálneho prejavu, dokáže povedať len slovo mama, inak vydáva len zvuky. Ako dospelá, tak správanie sa zhoršuje, často máva prejavy hnevu, agresie a to vtedy, keď nevie pochopiť čo jej chce vyjadriť. Syn chodí pravidelne na kontroly k neurológovi, aj psychiatrovi a to raz ročne. Na neurológiu chodia do Martina, obvodnú lekárku má v Dlhej nad Oravou MUDr. Javošová.

8/ Navrhovateľ 1/ na pojednávaní dňa 20.09.2022 sa pripojil k vyjadreniu manželky.

9/ Procesný opatrovník uviedol vo výpovedi dňa 20.09.2022, že je ujo T. F.. Často je v kontakte s rodinou T. a to čo povedali jeho rodičia je pravdivé. Na pojednávaní dňa 31.01.2023 dodal, že nemá výhrady voči doručenému znaleckému posudku.

10/ Prokurátor na pojednávaní dňa 31.01.2023 uviedol, že nemá žiadne námietky voči podanému znaleckému posudku.

11/ Vo veci bola uznesením č.k. 8Ps/7/2022-38 zo dňa 17.10.2022 ustanovená znalkyňa z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie MUDr. Jana Bullová, ktorá v záveroch podaného znaleckého posudku č. 261/2022 zo dňa 18.12.2022 konštatovala, že po stránke duševného zdravia je u T. F., nar. XX.XX.XXXX prítomná ťažká duševná zaostalosť, ktorá je súčasťou klinického obrazu genetického Angelmanovho syndrómu. Jedná sa o stav trvalý, ktorý nie je ovplyvniteľný liečbou a nie je možné ani jeho samovoľné zlepšenie. U menovaného sú postihnuté prakticky všetky psychické funkcie vrátane osobnosti. Nemá rozvinutú reč, nie sú vyvinuté vyššie city, v popredí je uspokojovanie základných biologických potrieb. Jeho myslenie je nesamostatné, ťažká je porucha chápania aj úsudku, nedokáže riešiť nejaké problémy, chápať vzťahy a myslieť abstraktne. Nevie čítať ani písať, nedokáže rozpoznať nejaké nebezpečenstvo. Deficit intelektových schopností spadá do pásma ťažkej duševnej zaostalosti. Výrazné je postihnutie pamäťových schopností a procesov učenia. Exekutívne funkcie nie sú ani rozvinuté. V správaní dominujú nefunkčné rituály a stereotypy. Je narušená adaptabilita, sociálne fungovanie, zručnosti denného života. Nedostatočné samoobslužné činnosti, vyžaduje dohľad a pomoc pri stravovaní, dodržiavaní hygieny aj obliekaní. Skúmaná osoba je plne odkázaná na pomoc a dohľad druhou osobou. Menovaný na podklade vyššie uvedenej duševnej choroby nie je schopný nakladať so žiadnymi finančnými prostriedkami, spravovať svoj majetok, nie je schopný si zaobstarávať veci bežnej potreby, ani sa sám o seba postarať. Menovaného na podklade vyššie uvedenej duševnej choroby odporúča obmedziť v spôsobilosti na právne úkony v čo najširšom rozsahu:

- v rozhodovaní o poskytovaní zdravotnej starostlivosti,

- v rozhodovaní o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- v rozhodovaní o poskytovaní sociálnej starostlivosti a v rozhodovaní o mieste svojho pobytu,
- v nakladaní s akýmikoľvek finančnými prostriedkami v nakladaní s hnutelným aj nehnuteľným majetkom,
- v uzatváraní zmlúv, dohôd a záväzkov,
- v preberaní poštových zásielok,
- v zastupovaní pred úradmi. Vzhľadom na zdravotný stav T. F. jeho vypočutie v súdnom konaní neodporúča. Vhodnejšie je zvoliť formu vzhliadnutia v jeho primárnom prostredí, nakoľko ťažko zvláda zmeny, jeho správanie môže byť nevyspytateľné a ani samotnému úkonu nebude rozumieť s ohľadom na jeho mentálne postihnutie.

12/ Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

13/ Podľa § 231 písm. a/ CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

14/ Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

15/ Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že psychický stav posudzovaného T. F. vyžaduje, aby bola obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony. Znaleckým dokazovaním bola u menovaného preukázaná ťažká duševná zaostalosť, ktorá je v príčinnej súvislosti s diagnózou na ktorú trpí - Angelmanov syndróm. V dôsledku toho sú u menovaného postihnuté prakticky všetky psychické funkcie vrátane osobnosti. U menovaného je ťažká porucha chápavosti a úsudku, nedokáže chápať vzťahy, myslieť abstraktne, rozpoznať nebezpečenstvo. V bežnom živote je plne odkázaný na pomoc a dohľad druhej osoby. Je narušená adaptabilita, sociálne fungovanie, bežné samoobslužné činnosti (stravovanie, hygiena, obliekanie...). Preto súd v súlade s odporúčením súdnej znalkyne obmedzil spôsobilosť T. F. na právne úkony v širokom rozsahu vymedzenom vo výroku I. rozsudku, predovšetkým sa obmedzenie týka oblasti nakladania s majetkom a financiami, v rozhodovaní o zdravotnom stave, liečbe a poskytovaní zdravotnej starostlivosti, v konaní pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a samospráv, v prebraní poštových zásielok.

16/ Zároveň s poukazom na § 248 ods. 1, 2 CMP ustanovil T. F. opatrovníčku, a to jeho matku E. F., rod. B., nar. XX.XX.XXXX na jeho zastupovanie pri právnych úkonoch a v konaniach, v ktorých je jeho spôsobilosť na právne úkony týmto rozsudkom obmedzená. Právne úkony uzavreté v mene T. F., ak sa nejedná o bežné úkony, vyžaduje schválenie súdom (§ 119 CMP v spojení s čl. 3 CMP).

17/ O trovách štátu, ktoré vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním vo veci, súd rozhodol v zmysle § 251 ods. 1 CMP, nakoľko konanie bolo začaté dôvodne.

18/ O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Dolný Kubín, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z

akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.